

Številka: 00104-141/2019/11
Datum: 19. 9. 2019

Odgovor na zahtevo za dopolnitev odgovora na poslansko vprašanje Zmaga Jelinčiča Plemenitega v zvezi s poslovanjem Ljubljanske banke

Poslanec Zmago Jelinčič Plemeniti je na Vlado Republike Slovenije (v nadaljevanju: vlada) 5. septembra 2019 naslovil pisno zahtevo za dopolnitev odgovora na pisno poslansko vprašanje v zvezi s poslovanjem Ljubljanske banke.

Poslanec glede odgovora vlade sprašuje, kako je lahko Ljubljanska banka d.d., Ljubljana (v nadaljevanju: LB) od države ločena gospodarska družba, če je lastnik delnic Sklad Republike Slovenije za nasledstvo, javni sklad (v nadaljevanju: Sklad), ter ali ni Sklad del države. V zvezi s tem poslanca še zanima, zakaj se premoženje LB ni preneslo na SDH d.d. ter koliko upravljavcev državnega premoženja imamo v Sloveniji. V svoji zahtevi poslanec tudi navaja, da se je vlada izognila odgovoru na njegova vprašanja, kje LB posluje, koliko ljudi ima zaposlenih, s koliko sredstvi razpolaga, kdo poseduje oziroma razpolaga z arhivi LB ter ali bodo dokumenti del državnega arhiva ali bo arhiv prejel lastnik NLB d.d. V svoji zahtevi za dopolnitev odgovora poslanec zastavlja vprašanja tudi glede prodaje družbe NLB Vita, življenjska zavarovalnica d.d. Ljubljana (v nadaljevanju: NLB Vita). Zanima ga, kdo je kupec te družbe, koliko Slovencev je zaposlenih pri kupcu ter koliko dobička letno si NLB d.d. obeta od Komercialne banke v Srbiji.

Vlada uvodoma pojasnjuje, da lastništvo delnic s strani javnega sklada ali celo Republike Slovenije ne pomeni, da je ta delniška družba del države – pravne osebe¹ (Republike Slovenije). To pomeni le, da je vrednost premoženja, ki ga ima Sklad v obliki kapitalne naložbe v LB (delnic), upoštevana pri sestavi poslovnih knjig Sklada in posledično tudi države.

Delniške družbe, torej tudi LB, so gospodarske družbe, pravne osebe zasebnega prava, in niso del lastnikov njihovih delnic. Imajo svoje organe upravljanja in nadzora, ki so samostojni in neodvisni pri sprejemanju odločitev ter zadolženi za zakonito poslovanje teh gospodarskih družb. Zakonodaja s področja gospodarskih družb določa pristojnosti posameznega od organov gospodarske družbe, njihova medsebojna razmerja in tudi pristojnosti »lastnika« gospodarske družbe do same družbe oziroma njenih organov. Zakon o gospodarskih družbah (Uradni list RS, št. 65/09 – uradno prečiščeno besedilo, 33/11, 91/11, 32/12, 57/12, 44/13 – odl. US, 82/13, 55/15, 15/17 in 22/19 – ZPosS; v nadaljevanju: ZGD-1) tako v prvem odstavku 292. člena določa, da delničarji uresničujejo svoje pravice pri zadevah družbe na skupščini, razen če ZGD-1 ne določa drugače. Pristojnosti skupščine določa 293. člen ZGD-1, 297.a in 305. člen pa določata, katere informacije mora družba zagotoviti delničarju. Tej zakonodaji in spoštovanju teh razmerij sta zavezana tako LB kot tudi Sklad, ki je lastnik delnic LB.

¹ Pravna oseba je združenje oseb ali premoženja, za katerega pravo določa, da je nosilec pravic in obveznosti.

Javni skladi se z vidika javnih financ in ne nazadnje tudi izvajanja funkcij državne uprave, saj so ustanovljeni za izvajanje politike na določenem področju, uvrščajo v pojem (sektor) države. Po drugi strani so (samostojne) pravne osebe javnega prava in so torej oni nosilci pravic in obveznosti, ne pa njihovi ustanovitelji. Javni skladi imajo v lasti namensko premoženje, s katerim upravljajo in razpolagajo ter imajo svoje organe upravljanja in nadzora. Področje javnih skladov je urejeno v Zakonu o javnih skladih (Uradni list RS, št. 77/08 in 8/10 – ZSKZ-B; v nadaljevanju: ZJS-1) ter v zakonodaji s področja delovanja posameznih javnih skladov. S področja delovanja Sklada je to Zakon o Skladu Republike Slovenije za nasledstvo in visokem predstavniku Republike Slovenije za nasledstvo (Uradni list RS, št. 29/06, 105/09 – odl. US in 59/10). Vlada, ki v imenu ustanoviteljice Sklada, t.j. Republike Slovenije, izvaja ustanoviteljske pravice v Skladu, je vezana na omejitve, ki so opredeljene v tej zakonodaji. V skladu z navedenim je Sklad nosilec pravic in obveznosti iz naslova lastništva delnic LB in ne Republika Slovenija (vlada).

V skladu z zgoraj predstavljenimi razmerji med Republiko Slovenijo (vlado), Skladom in LB ter njihovim pravnim statusom in tudi v luči dejstva, da LB ni opravljala in ne opravlja oblastnih funkcij in tudi ne nalog državne uprave, je torej LB od države ločena gospodarska družba. Ob upoštevanju navedenega ter določbe prvega odstavka 240. člena Poslovnika državnega zbora, na podlagi katere lahko poslanec vladi postavi vprašanje le s področja delovanja vlade, je bil poslancu posredovan odgovor vlade št. 00104-141/2019/5 z dne 4. julija 2019 na njegova vprašanja, ki jih je zastavil vladi 31. maja 2019. Tako lahko vlada v zvezi z arhivi zgolj dodatno pojasni, da mora LB z njimi ravnati v skladu s predpisi, ki veljajo za gospodarske družbe v Republiki Sloveniji.

Glede vprašanja o prenosu premoženja LB na SDH d.d., pri čemer poslanec verjetno misli prenos kapitalske naložbe v LB na SDH d.d., vlada pojasnjuje, da je SDH d.d. po uveljavitvi Zakona o Slovenskem državnem holdingu (Uradni list RS, št. 25/14; v nadaljnjem besedilu: ZSDH-1) postal zakoniti upravljavec vseh kapitalskih naložb v lasti SDH d.d. in Republike Slovenije, razen tistih, za upravljanje katerih SDH d.d. po zakonu ni pristojen. Kot je vlada poslancu že pojasnila v odgovoru št. 00104-141/2019/5 z dne 4. julija 2019, je v skladu s četrtnim odstavkom 68. člena Zakona o zaključku lastninjenja in privatizaciji pravnih oseb v lasti Slovenske razvojne družbe (Uradni list RS, št. 30/98, 72/98 – odl. US, 12/99, 50/99 – ZPSPID, 79/01 in 80/04 – ZUARLPP) in v povezavi s preoblikovanjem Sklada Republike Slovenije za sukcesijo v Sklad Republike Slovenije za nasledstvo, javni sklad, lastnik delnic LB Sklad in ne Republika Slovenija. Za upravljanje kapitalske naložbe v LB v okviru SDH d.d. ni izpolnjen temeljni pogoj, t.j. da je kapitalska naložba v lasti Republike Slovenije.

Glede števila upravljavcev državnega premoženja vlada poslancu pojasnjuje, da različni zakoni za posamezne vrste državnega premoženja oziroma za različne namene uporabe državnega premoženja določajo, kdo je upravljavec tega premoženja. V določenih primerih, kot je ta, pa zakonodaja celo določa, kdo je lastnik določenega premoženja. Temeljni obliki državnega premoženja sta stvarno premoženje (nepremičnine in premičnine) in finančno premoženje (denarna sredstva, terjatve, dolžniški vrednostni papirji ter delnice in deleži na kapitalu pravnih oseb in druge naložbe v pravne osebe). Upravljavce stvarnega premoženja države določa Zakon o stvarnem premoženju države in samoupravnih lokalnih skupnosti (Uradni list RS, št. 11/18 in 79/18), upravljavce kapitalskih naložb države, t.j. finančnega premoženja, na katerega se obravnava vprašanje nanaša, pa opredeljuje več zakonov. Temeljni zakon je že omenjeni ZSDH-1, iz katerega izhaja, da SDH d.d. ni edini upravljavec kapitalskih naložb v lasti Republike Slovenije in da je za upravljanje nekaterih izmed njih oz. izvajanje upravičenj delničarja oz. družbenika pristojna vlada (19. člen ZSDH-1). Enako velja za kapitalske naložbe, ki so bile s posebnimi oz. področnimi zakoni izvzete iz režima ZSDH-1 po njegovi uveljavitvi (v primeru družbe 2TDK, Družba za razvoj projekta, d.o.o., Zakon o izgradnji, upravljanju in gospodarjenju z drugim tirom železniške proge Divača–Koper (Uradni list RS, št. 51/18); v primeru družbe

Slovenski državni gozdovi, d.o.o., Zakon o gospodarjenju z gozdovi v lasti Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 9/16); v primeru družbe Holding Kobilarna Lipica, d.o.o., Zakon o Kobilarni Lipica (Uradni list RS, št. 6/18); v primeru družbe DRI upravljanje investicij, Družba za razvoj infrastrukture, d.o.o., Zakon o cestah (Uradni list RS, št. 109/10, 48/12, 36/14 – odl. US, 46/15 in 10/18)).

Glede vprašanj poslanca v zvezi z družbo NLB Vita ter nakupom Komercialne banke v Srbiji s strani NLB d.d. vlada ponovno opozarja na določbo prvega odstavka 240. člena Poslovnika državnega zbora, na podlagi katere lahko poslanec vladi postavi vprašanje le s področja delovanja vlade. Vprašanja glede družbe NLB Vita in Komercialne banke v Srbiji ne sodijo v področje delovanja vlade ali katerega od ministrstev, ampak so povezana s poslovnimi odločitvami NLB d.d., ki je samostojna in od Republike Slovenije neodvisna pravna oseba. V zvezi s prodajo NLB Vite vlada še dodaja, da je zaveza za njeno prodajo eden od nadomestnih kompenzacijskih ukrepov za podaljšanje roka za privatizacijo NLB d.d. za eno leto, ki so bili določeni s sklepom Evropske komisije avgusta 2018. Ta ukrep mora izpolniti NLB d.d. oziroma njena uprava, saj je banka sedaj v pretežni zasebni lasti. Izpolnitev svojih zavez tako lahko komentira le banka sama. Informacije o prodajnem postopku so dostopne tudi na spletni strani NLB d.d., prilagamo povezavo na informacijo z dne 20. avgusta 2019: <https://www.nlb.si/sporocilo-za-javnost-20-8-2019>.